

- [12] Tkachenko L. V., Khmelnytska O. S. Osoblyvosti vprovadzhennia dystantsiinoho navchannia v osvitnii protses zakladu vyshchoi osvity. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. 2021. T. 3, № 75. S. 91–96. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.75-3.18>
- [13] Yaroshenko T. O. Dystantsiine navchannia v systemi vyshchoi osvity: suchasni tendentsii. *Inzhenerni ta osvitni tekhnolohii*. 2019. T. 7, № 4. S. 8–21. DOI: <https://doi.org/10.30929/2307-9770.2019.07.04.01>
- [14] Aker M., Pentyn Herrera L. J. Smart literacy learning in the twenty-first century: Facilitating pbsl pedagogic collaborative clouds. Singapore : Springer Singapore, 2020. Pp. 429–445. DOI: https://doi.org/10.1007/978-981-15-0618-5_25.
- [15] Allen I. E., Seaman J. Changing course: Ten years of tracking online education in the United States. Babson Park, MA : Babson Survey Research Group and Quahog Research Group, 2013. URL: <http://www.onlinelearningsurvey.com/reports/changingcourse.pdf>
- [16] Berga K. A., Vadnais E., Nelson J., Johnston S., Buro K., Hu R., Olaiya B. Blended Learning versus Face-to-face Learning in an Undergraduate Nursing Health Assessment Course: A Quasi-Experimental Study. *Nurse Education Today*. 2021. Vol. 96, 104622. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2020.104622>
- [17] Dmitrenko N., Voloshyna O., Melnyk L., Hrebenova V., Mazur I. The Teacher's Role in the Context of Information Society. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. Vol. 22, No. 6. Pp. 187–193. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.6.27>
- [18] Guttman C. Education in and for the Information Society. UNESCO Publications for the World Summit on the Information Society. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001355/135528e.pdf>
- [19] Keegan D. Theories of distance education: Introduction. In: Sewart D., Keegan D., Holmberg B. (eds.) *Distance education: International perspectives*. New York : Routledge, 1988. Pp. 63–67.
- [20] Kizim S., Voloshyna O., Bondarchuk L., Sapohov M., Melnychuk T. Innovative approaches to the organization of distance learning with the use of digital technologies in domestic and international educational practices environment. *Technology. Resources. Proceedings of the 16th International Scientific and Practical Conference*. Rezekne, Latvia, 2025. Vol. 2. Pp. 197–203. DOI: <https://doi.org/10.17770/etr2025vol2.8605>
- [21] Schlosser L. A., Simonson M. *Distance Education: Definition and Glossary of Terms*. 3rd ed. Charlotte, NC : Information Age Publishing, 2009. 249 p.

Надійшла до редакції / Received: 13.08.2025

Схвалено до друку / Accepted: 24.09.2025

УДК 378.147.091.33:004.77]:81'243:005.336.2
DOI: 10.31652/2412-1142-2025-78-290-300

Матієнко Олена Степанівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна
ORCID ID: 0000-0002-4007-3437
e_matienko@ukr.net

Бучацька Світлана Михайлівна

кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземних мов,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна
ORCID ID: 0000-0001-6063-5858
svitusik@gmail.com

РОЗВИТОК ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗАСОБАМИ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛ

Анотація. У статті розглядається значимість використання аудіовізуальних інтернет-ресурсів у формуванні іншомовної лексичної компетентності студентів мистецьких спеціальностей. Досліджуються теоретичні основи її розвитку, що включає володіння загальною та фаховою лексикою, уміння сприймати, відтворювати та доречно застосовувати лексичні одиниці у професійних та соціальних комунікативних ситуаціях. Лексична компетентність трактується як компонент комунікативної компетентності, що включає знання лексичних одиниць та уміння їх

застосовувати у відповідних комунікативних контекстах. Особлива увага приділяється використанню автентичних аудіовізуальних інтернет-ресурсів, зокрема платформи YouTube, яка надає студентам доступ до відео з субтитрами, інтерв'ю та практичних демонстрацій, сприяючи розвитку аудіювання, розширенню словникового запасу та засвоєнню культурних норм мовного середовища. У контексті навчання студентів мистецьких спеціальностей, а саме перформативного, підкреслено важливість опанування професійної лексики, яка охоплює терміни, стилі, техніки та культурно марковані вирази, а також формування візуально-аудіального мислення. На практичному рівні обґрунтовано використання відеоматеріалів у навчальному посібнику «English for Specific Purposes (Choreography)», які допомагають студентам хореографічного профілю опанувати професійну лексику, спостерігати за її використанням у реальних ситуаціях, розвивати аудіовізуальне мислення та інтегрувати знання з інших дисциплін. Запропоновано типи вправ до відео: лексико-передбачувальні, під час перегляду, післяперегляду, лексико-граматичні та контекстуально-комунікативні, що сприяють системному розвитку рецептивних і продуктивних мовленнєвих умінь. Продемонстровано, що комплексне використання аудіовізуальних інтернет-ресурсів у освітньому процесі ESP створює професійно орієнтоване середовище, підвищує мотивацію студентів і забезпечує ефективне засвоєння іншомовної лексики в контексті майбутньої професійної діяльності.

Ключові слова: іншомовна лексична компетентність, аудіовізуальні інтернет-ресурси, англійська мова для професійного спілкування (ESP), мистецькі спеціальності, автентичні матеріали, платформа YouTube, професійна термінологія.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. У сучасному світі знання іноземної мови, зокрема англійської, стають важливим елементом фахової мобільності та професійного розвитку. Для студентів мистецьких спеціальностей, які вивчають мову як непрофільну дисципліну, особливо важливо сформуванню лексичну компетентність на рівні, що дозволяє їм ефективно взаємодіяти у професійному та соціальному середовищі, оскільки мистецтво часто передбачає міжнародну співпрацю, участь у виставках, конференціях, воркшопах та публікаціях [1, с. 223]. Крім того, володіння англійською мовою сприяє інтеграції студентів у світову мистецьку спільноту, відкриваючи доступ до сучасних трендів, методик, досліджень та інновацій у професійній сфері.

Однак традиційні методи навчання іноземних мов, орієнтовані на класичні граматико-перекладні підходи, часто не враховують специфічні потреби мистецької аудиторії та не забезпечують інтеграції мовленнєвих і творчих навичок. Саме тому особливо актуальним стає використання сучасних аудіовізуальних інтернет-джерел, які дозволяють поєднати лінгвістичну, комунікативну та візуально-естетичну складові процесу навчання.

Застосування таких ресурсів відкриває можливості для реалізації ключових принципів сучасної методики викладання іноземних мов: комунікативну спрямованість, міжкультурний підхід, мотиваційне залучення та розвиток автономії навчання [2]. Доступ до автентичних матеріалів через інтернет не тільки підвищує інтерес і мотивацію студентів, а й сприяє активному розширенню лексичного запасу, розвитку мовної інтуїції, а також формуванню здатності критично аналізувати та інтерпретувати професійні тексти й контексти. В умовах глобальної цифровізації та міжнародної мобільності ці навички стають необхідними для майбутніх фахівців у мистецькій сфері, оскільки дозволяють ефективно адаптуватися до вимог професійної комунікації та творчого співробітництва на різних рівнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У педагогічній науці питанню вивчення різноманітних аспектів формування іншомовної лексичної компетенції присвячені наукові доробки вітчизняних науковців: Банкевич Л., Берман І., Бігич О. Б., Вишнякова Н., Долматовська О., Кияк Т., Мірошніченко Є., Ніколаєва С., Павлова Л., Смоліна С., Тернавська Л., та інших. Вони досліджують загальні питання іншомовної лексичної компетентності; особливості компетентісного підходу; комунікаційний підхід при вивченні іншомовного говоріння; процеси опанування іншомовної лексики; різноманітні технології навчання лексичній компетентності, тощо. Серед зарубіжних дослідників варто виокремити Гарнада С., Гоя А., Девітта М., Джекендоффа Р., Марконі Д., Стерелні К. та ін., які розглядали філософські, психологічні та методичні аспекти формування лексичної компетентності.

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для підвищення ефективності освітнього процесу стало предметом наукового вивчення таких вітчизняних та зарубіжних авторів, як Будіарто М., Доценко С., Горбатюк Р., Гуревич Р., Клімова Б., Литвинова С. Г., Пулова П., Собченко Т. С., Смолянук Н., Ткачук В., Тракслер Дж., Триус Ю., Чінг Ю-Х та інші. Значна увага в їхніх працях приділяється педагогічному потенціалу сучасних цифрових технологій, що відкривають нові можливості для розвитку професійних компетентностей майбутніх фахівців. Дослідження охоплюють такі аспекти, як: використання аудіовізуальних ресурсів, зокрема відеоуроків, вебінарів та онлайн-лекцій, у навчанні різних категорій студентів; інтеграція мобільних пристроїв та ІКТ у навчальний процес, що забезпечує організацію дистанційного та змішаного навчання; розробка методичних підходів до роботи з аудіовізуальними інтернет-джерелами для підвищення навчальних досягнень та комунікативної компетентності студентів.

Водночас, у науковому просторі недостатньо розробленим залишається питання щодо методичних прийомів формування лексичної компетентності саме засобами аудіовізуальних інтернет-ресурсів, що й зумовило вибір теми нашого дослідження.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні значимості використання аудіовізуальних інтернет-джерел на заняттях з іноземної мови для професійного спілкування, а також у розробці методичних підходів, до використання таких джерел для розвитку іншомовної лексичної компетентності у студентів мистецьких спеціальностей.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Однією з ключових умов ефективного опанування іноземної мови для професійного спілкування є сформований словниковий запас, що дозволяє як адекватно виражати власні думки, так і розуміти мовлення інших у писемній та усній формі. Згідно з поглядами авторів однієї з методики викладання іноземних мов, «лексика вивчається не для того, щоб її просто знати, а для того, щоб спілкуватися, користуючись нею у взаємозв'язку з іншими засобами: фонетичними, граматичними, невербальними. Тобто навчання лексики не є самоціллю, а є засобом навчання усіх видів мовленнєвої діяльності» [3].

Іншомовна лексична компетентність як компонент комунікативної компетентності охоплює не лише знання лексичних одиниць, а й уміння їх використовувати у відповідному контексті. Це здатність ефективно сприймати, розуміти, відтворювати та доречно використовувати лексичні одиниці в іншомовному мовленні коректно до ситуацій спілкування. Відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR) [4], іншомовна лексична компетентність передбачає знання та вміння оперувати широким спектром лексичних елементів: слів, сталих виразів, фразеологізмів, колокацій тощо.

Успіх формування лексичної компетенції, що ґрунтується на загальній лінгвістичній обізнаності, на думку Маркіної О., Мельник С. та Новікова О., залежить від «рівня вже сформованих лінгвістичних навичок, обсягу знань, отриманих у процесі мовлення, та динамічної взаємодії цих компонентів. Формування іншомовної лексичної компетенції передбачає взаємопов'язаний та взаємозалежний комплекс знань з іноземних мов та накопичення лексичного словника, оскільки лексична компетенція формується у процесі комунікативної діяльності студентів, а комунікативна компетенція вдосконалюється в міру розвитку лексичної компетенції» [5, с. 109-110]. Сутнісність наповнення іншомовного висловлювання тісно пов'язана зі знанням іншомовної лексики.

Для студентів мистецьких спеціальностей іншомовна лексична компетентність охоплює не лише засвоєння загальної лексики, а й активне володіння термінами, характерними для конкретних видів мистецтва (музична, театральна, візуальна, хореографічна, образотворча лексика). Це можуть бути слова, що позначають техніки, стилі, інструменти, жанри, а також метафоричні та культурно марковані вирази, які зустрічаються в рецензіях, критичних статтях та інтерв'ю з митцями [6, с. 113].

Процес формування іншомовної лексичної компетентності має бути системним і послідовним, та містити як рецептивні (читання, аудіювання), так і продуктивні (усне та писемне мовлення) аспекти. Як зазначає Герасименко Ю., цей процес відбувається через два етапи: ознайомчий, на якому студенти отримують знання лексичного складу іноземної мови, та автоматизаційний, де розвиваються навички роботи з новими лексичними одиницями на різних рівнях мовленнєвої діяльності [7, с. 249].

Вагому роль у розвитку іншомовної лексичної компетентності відіграє використання автентичних матеріалів. Як зазначають Рейд О., Івлева К., Гулієва Д., автентичні матеріали – це «...матеріали з оригінальних джерел, які мають природне лексичне наповнення й граматичні форми, характеризуються ситуативною адекватністю вживаних мовленнєвих засобів, показують випадки автентичного слововживання» [8, с. 135]. Такі ресурси дозволяють студентам зануритися в реальні мовні ситуації, опанувати лексику в природному контексті та вивчати семантичні, стилістичні й синтаксичні особливості іншомовного мовлення.

Характерні риси автентичних матеріалів полягають у тому, що вони:

- створені для реальної комунікації, а не для навчання;
- відображають природний стиль, лексику, граматику та культуру мовного середовища;
- можуть бути різними за формою: газети, журнали, інтернет-тексти, аудіо- та відеозаписи, листи, реклами, інтерв'ю, подкасти тощо;
- сприяють розвитку навичок розуміння та використання мови в реальних комунікативних ситуаціях.

Інтернет виступає потужним джерелом для доступу до аудіо- та відеоматеріалів, надаючи широкий вибір мультимедійних онлайн-ресурсів: відео з субтитрами, аудіоматеріали, форуми та соціальні мережі. Це не лише розширює словниковий запас і покращує сприйняття мови на слух, а й підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови. Використання інтернет-джерел дозволяє реалізувати принципи мовної освіти: контекстуальність, інтеграцію видів мовленнєвої діяльності, культурну автентичність та особистісно орієнтований підхід.

Переваги аудіовізуальних інтернет-ресурсів для мистецької аудиторії є наступними:

- візуальна підтримка засвоєння лексики: відео з субтитрами, презентації, digital art tours дозволяють пов'язувати слова з конкретними зображеннями, що посилює запам'ятовування;
- аутентичність і креативність: мистецькі подкасти, відеоінтерв'ю з художниками, концертні записи містять живу мову, професійну лексику та культурні алюзії, сприймаються студентами як частина професійної культури;
- мотиваційний фактор: навчання через професійно орієнтовані відео сприймається як цікава діяльність, а не рутинна робота;
- міждисциплінарна інтеграція: поєднання вивчення мови з іншими дисциплінами – історією мистецтва, критикою, музичною теорією – сприяє цілісному розвитку мовної особистості.

У мережі представлені як автентичні подкасти, зокрема BBC Learning English, NPR News, TED Talks, Voice of America та інші, так і освітні подкасти різного рівня складності, тематики та тривалості. Серед популярних освітніх англомовних подкастів можна виділити The English We Speak, ESL Pod, All Ears English та Luke's English Podcast, які допомагають учням удосконалювати навички аудіювання, граматику, вимову, а також поповнювати словниковий запас у доступній формі.

Один із найпопулярніших онлайн-ресурсів для перегляду англомовних відеоподкастів, особливо в освітніх цілях – це платформа YouTube, яка поєднує відеоконтент, автентичне мовлення та інтерактивні можливості. Такий формат не лише сприяє розвитку аудіативних навичок, а й суттєво підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови, надаючи користувачам широкий вибір мультимедійних ресурсів – відео з субтитрами, аудіоматеріали, форуми та соціальні мережі.

Важливою перевагою YouTube є наявність субтитрів, які дозволяють одночасно слухати мовлення й бачити його текстову форму. Це створює умови для глибшого засвоєння нової лексики у візуально-аудіальному контексті [9]. Сучасні технології розпізнавання мовлення забезпечують автоматичне субтитрування більшості відео, що дає змогу студентам зупинити запис, повернутися до складних фрагментів, перекладати незрозумілі слова й вирази, а також тренувати вимову у природному мовному середовищі.

Інтеграція платформи YouTube в освітній процес модернізує традиційні підходи до вивчення іноземної мови, роблячи навчання більш інтерактивним, динамічним і актуальним у контексті сучасного цифрового світу. Відеоконтент сприяє не лише формуванню мовних, а й соціокультурних навичок, розвиває здатність розпізнавати різні акценти, інтонаційні особливості та сприймати мовлення в реальних соціальних контекстах.

Крім того, YouTube надає викладачам можливість варіювати рівень складності матеріалів відповідно до навчальних цілей, поєднуючи автентичні ресурси з навчальними. Це дає змогу адаптувати контент до потреб студентів, розвивати їхню здатність сприймати іноземну мову на слух та створює умови для автономного навчання – студенти можуть переглядати матеріали поза межами аудиторії, закріплюючи лексику та мовні конструкції у реальних контекстах.

Узагальнюючи, можна зазначити, що використання інтернет-ресурсів у процесі вивчення англійської мови відкриває широкі можливості для застосування автентичного мовного матеріалу, сучасних технологій та мультимедійних форматів у навчальному процесі. Такі ресурси сприяють підвищенню мотивації студентів, стимулюють активне засвоєння лексики та граматичних структур, а також розвитку навичок аудіювання, вимови та комунікативної компетентності. Крім того, вони формують соціокультурну обізнаність, здатність сприймати мовлення в різних контекстах, розпізнавати акценти й інтонаційні особливості, що особливо важливо в умовах глобалізованого освітнього середовища. Використання цифрових платформ дозволяє адаптувати навчальні матеріали під індивідуальні потреби студентів, поєднувати традиційні методи з автентичними джерелами, а також створює умови для автономного навчання, коли студенти можуть самостійно переглядати та опрацьовувати матеріали поза аудиторією, закріплюючи знання та практичні навички в реальних комунікативних ситуаціях.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Оскільки головною метою використання навчальних матеріалів на заняттях з «Іноземної мови для професійного спілкування» (ESP) є створення потенційних можливостей для практичної взаємодії, формування мотиваційного іншомовного середовища та занурення студентів у професійно орієнтований контекст, особливу роль у цьому процесі відіграють автентичні аудіовізуальні ресурси, зокрема відео з платформи YouTube.

Авторами статті був розроблений навчальний посібник для здобувачів СВО бакалавра спеціальності В6.03 Перформативні мистецтва (Хореографічне мистецтво) “*English for Specific Purposes (Choreography)*” [10], у якому передбачено використання відеоматеріалів із YouTube, які демонструють різні аспекти хореографічного мистецтва, – від визначення основних дефініцій спеціальності та інтерв’ю з професійними танцівниками до відеоуроків, фрагментів виступів та основних технік виконання. Такі ресурси не лише створюють автентичне іншомовне середовище, а й виконують роль змістового контексту, який пов’язує навчання іноземної мови з майбутньою професійною діяльністю студентів. Адже відеоматеріал з YouTube дозволяють студентам:

- засвоювати фахову термінологію (назви рухів, технік, сценічних жанрів, тощо) у природному контексті;
- спостерігати за практичним застосуванням лексики у реальних професійних ситуаціях;
- удосконалювати навички аудіювання завдяки різноманітності акцентів, темпів і стилів мовлення;

- розвивати візуально-аудіальне мислення, що є важливим для хореографів як представників перформативних мистецтв.

Виеористання автентичних матеріалів у навчальному посібнику, на нашу думку сприяє розвитку міжпредметних компетентностей, адже поєднує знання з англійської мови, мистецтвознавства й хореографічної практики. Це відповідає сучасним тенденціям комунікативного підходу в ESP, де мова розглядається не як ізольований предмет, а як інструмент професійної самореалізації.

Як зазначається у своїй праці «Використання матеріалів на заняттях ESP: автентичні завдання чи традиційні підручники» Баб'як Ж., Джиджора Л., Перенчук О. [11], автентичні матеріали забезпечують студентів змістовим контекстом і потрібним словником, формують уміння працювати з реальними джерелами, що має безпосереднє значення для підготовки фахівців творчих спеціальностей. Вони виступають зв'язувальною ланкою між навчанням та професійною діяльністю, сприяють розвитку мовленнєвої гнучкості та комунікативної впевненості студентів.

Таким чином, поєднання YouTube-відео з матеріалами навчального посібника “*English for Specific Purposes (Choreography)*” [10, с. 31] є ефективним засобом модернізації методики ESP, адже дозволяє поєднати традиційні педагогічні методи з сучасними цифровими ресурсами, роблячи навчання англійської мови не лише інформативним, але й творчо орієнтованим, інтерактивним і професійно релевантним.

Проте, вагомим чинником ефективного засвоєння іншомовної лексики, на наше переконання, є доцільний добір типів вправ, що відповідають когнітивним особливостям здобувачів освіти, рівню їхньої мовної підготовки та специфіці використаного аудіовізуального контенту. А тому, вправи повинні бути інтерактивними, ситуативно зумовленими та спрямованими на розвиток як рецептивних (сприймання, розпізнавання лексики), так і продуктивних (використання у мовленні) умінь.

На початковому етапі формування іншомовної лексичної компетентності студентів-хореографів пропонується переглянути відео з YouTube “What is Dance” [12], в якому вони ознайомлюються з основними поняттями танцю, його елементами та значенням у культурному та емоційному контексті, демонструє ключові лексичні одиниці, пов'язані з рухом, простором, енергією та вираженням почуттів, а також стимулює мислення студентів про танець як мистецтво та форму комунікації.

Для ефективної роботи над лексикою по вищевказаному відео студентам можуть бути запропоновані наступні типи вправ:

1. *Лексико-передбачувальні (pre-viewing tasks)* – метою яких є активізація фонових знань студентів і підготовка їх до сприймання лексичного матеріалу відео. Такі вправи, як ознайомлення з ключовими термінами, формують очікування щодо змісту, тематики та контексту; прогнозування лексики за назвою або зображенням; складання семантичних карт за темою відео, тощо.

Приклади вправ до відео:

– **Key Terms Exploration** Look at the following words: *movement, rhythm, emotion, performance, space, energy, intention*. Match each word with its synonym or short definition (or short definition) definitions and predict how they might be used in the video.

– **Brainstorm:** What do you think dance is? Write 3-4 words or phrases.

– **Prediction:** Look at the title “What is Dance?”. What do you expect to learn from the video?

– **Match the words to their meanings:**

1. movement	a) showing ideas or feelings
2. expression	b) repeated pattern of sounds or actions
3. rhythm	c) body motion

Semantic Map: Create a *mind map* for the word **DANCE** including emotions, actions, and contexts associated with it.

Попередні лексичні завдання сприяють когнітивній активізації студентів, налаштовують їх на цілеспрямоване сприйняття змісту та полегшують подальше розуміння матеріалу.

2. *Вправи під час перегляду (while-viewing tasks)* розвивають уміння аудіювання з опорою на лексику. Вони допомагають студентам розпізнавати нові слова у контексті та пов'язувати їх зі значенням і ситуацією.

Характерними типами завдань цієї частини роботи над відеоматеріалом можуть бути: заповнення пропусків у транскриптах; вибір правильної відповіді з кількох варіантів; визначення відповідності між словами/фразами та їх значенням; “spot-the-word” – знаходження конкретного слова чи виразу у відео, тощо.

Приклади вправ до відео:

Tick the Ideas Mentioned in the Video:

- Dance is a performing art.
 Dance is only about music.

Complete the following sentences:

Dance is defined as _____.

The three main elements of dance are _____, _____ and _____.

Choose the best option (a, b or c):

What does the speaker compare dance to?

- a) a painting b) a waterfall c) a building

Spot the Word: Listen and identify where these words appear: *emotion, vibration, performing art, expression, space ...*

Mark the following sentences as true or false?

_____ Dance can tell stories and express feelings.

_____ Every culture has the same style of dance.

Match the Term and Definition

Term	Meaning
<i>Space</i>	a) rhythm and pace of movement
<i>Time</i>	b) quality and strength of movement
<i>Energy</i>	c) how movement uses physical area

Дослідження Winke, Gass & Sydorenko [13] доводить, що використання відео із субтитрами підвищує якість засвоєння лексичних одиниць та сприяє кращому запам'ятовуванню завдяки поєднанню аудіо- і візуального каналів сприйняття.

3. *Післяпереглядові вправи (post-viewing tasks)* – спрямовані на активне застосування нової лексики у мовленнєвій діяльності та формування стійких навичок використання слів у контексті. Такі завдання допомагають закріпити матеріал, сприяють розвитку продуктивних мовленнєвих умінь і заохочують до творчого підходу у використанні лексики.

У контексті відеонавчання можна застосовувати широкий спектр післяпереглядових вправ, які стимулюють мовну активність і критичне мислення, а саме: написання міні-есе, відгуку або резюме з використанням нових лексичних одиниць; створення діалогів або рольових сцен за змістом відео; участь в обговоренні проблематики сюжету чи теми; переказ відеоісторії з акцентом на професійну лексику; складання лексичних карт, сортування синонімів / антонімів, зіставлення колокацій (типових словосполучень) та інші.

Приклади вправ до відео:

Find a synonym and an antonym for each of the words below.

Word	Synonym	Antonym
Fast	_____	_____

	Word	Synonym	Antonym
Creative	_____	_____	_____
Traditional	_____	_____	_____

Discussion: Why does the speaker call dance a “language of feeling”? Do you agree that dance is a metaphor for life? Why or why not?

Role-play: In pairs, one student is a choreographer, another is a dancer. Discuss what message your new dance will express.

Writing task: Write 5-6 sentences on the topic: “What does dance mean to me?” Use at least five words from the video (*movement, emotion, art, rhythm, energy, choreography, performance, tradition, expression, culture, improvisation*).

Group Discussion / Presentation: Discuss or present: *How does dance reflect human culture and emotion?* Use examples from the video.

Запропоновані завдання реалізують принцип інтеграції мовленнєвих видів діяльності, сприяють розвитку критичного мислення, умінь аргументувати, оцінювати й порівнювати точки зору.

4. *Лексико-граматичні вправи (Language Focus / Lexico-grammatical Practice)* - спрямовані на закріплення активної лексики з відео, відпрацювання правильного вживання нових слів у граматичних структурах та розвиток лексичної гнучкості студентів. Найпоширеніші типи завдань, це заповнення пропусків у реченнях із використанням лексики відео; утворення іменників, прикметників або інших форм від поданих дієслів; сортування слів за тематичними групами: рух, емоції, мистецтво та культура; міні-тест на розпізнавання значення лексики: вибір правильного варіанту або відповідності та інші.

Приклади вправ до відео:

Fill in the Gaps: Dance is a form of _____ art. It combines _____, space and energy.

Word Formation: Complete the table.

Verb	Noun
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Use the following words to create meaningful sentences related to dance:

1. Choreography – movement – performance
2. Rhythm – essential – dance
3. Improvisation – create – unique

Lexical Sorting. Sort the words from the video into groups:

1. Related to **movement** – (e.g. motion)
2. Related to **emotion** – (e.g. expressiveness)
3. Related to **art and culture** – (e.g. performance)

Mini-Quiz. Choose the correct definition: *Intention* means ...:

- a) A type of rhythm
- b) A purpose or plan behind the movement
- c) A kind of performance

Такі завдання сприяють формуванню стійких навичок використання лексики у контексті, розвитку мовленнєвої точності, уваги до словотвору, а також закріплюють здатність студентів до аналізу і класифікації лексичних одиниць.

5. *Контекстуально-комунікативна практика* – завдання, які поєднують лексичну практику з професійним контекстом та є особливо ефективними в умовах ESP: створення власних відеоблогів (vlogs) або мікропроектів за тематикою YouTube-відео; рольові ігри («інтерв'ю з танцівником», «обговорення постановки» тощо); переказ відеоісторії з фокусом на лексичне багатство; написання есе-дискусії чи порівняльного аналізу позицій персонажів.

Приклади завдань:

Vlog Project: Record a short video (1-2 minutes) answering: “*Is dance a universal language?*”

Use vocabulary from the video and give examples.

Interview Role-play. Work in pairs: one student is a *journalist*, the other a *professional dancer*.

Act out an interview using at least **five** key terms from the video (*movement, rhythm, expression, energy, performance, intention*).

Opinion Essay. Write a short essay (120-150 words) on the topic: “*Dance as a metaphor for human life.*” Support your ideas with arguments from the video.

Presentation. Prepare a short presentation on: “How dance reflects the cultural values of a nation.” Include relevant vocabulary and one example from the video.

У сучасній парадигмі вищої освіти наголошується на необхідності цілеспрямованої інтеграції іншомовної лексичної компетентності у зміст навчальних програм, оскільки володіння лексикою в компетентності та мотивації до самостійного вивчення іноземної мови. Такий підхід робить навчальний процес більш інтерактивним, гнучким і наближеним до реалій сучасного цифрового світу.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Використання автентичних онлайн-ресурсів у процесі формування іншомовної лексичної компетентності студентів є не лише доцільним, але й необхідним етапом реалізації сучасної лінгводидактичної парадигми, орієнтованої на комунікативність, автентичність та автономію навчання. Зокрема, застосування YouTube як аудіовізуального інтернет-джерела урізноманітнює методику викладання, сприяє інтенсифікації мовленнєвої практики, підвищенню рівня комунікативної компетентності та мотивації до самостійного вивчення іноземної мови. Такий підхід робить навчальний процес більш інтерактивним, гнучким і наближеним до реалій сучасного цифрового світу.

Аналіз літератури свідчить, що для ефективного формування іншомовної лексичної компетентності студентів мистецьких спеціальностей доцільно використовувати аудіовізуальні інтернет-джерела як інструмент із високим дидактичним потенціалом. Їхнє впровадження в освітній процес дозволяє реалізувати особистісно орієнтований, когнітивно-комунікативний та інтерактивний підходи, забезпечуючи активну участь студентів у навчанні.

Більше того, одним із ключових завдань використання аудіовізуальних онлайн-ресурсів є розвиток у студентів інформаційно-медійної грамотності, що включає формування умінь критично оцінювати потоки інформації та свідомо споживати медіа, а також розвиток «емоційної стійкості до маніпулятивного впливу медіа» [14, с. 47-48]. Це дозволяє інтегрувати медіа-навички у різні освітні курси та навчальні дисципліни, що відповідає вимогам сучасного цифрового середовища.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у поглибленому аналізі впливу різних типів аудіовізуальних інтернет-ресурсів (зокрема платформ YouTube, TED, BBC Learning English тощо) на формування та вдосконалення іншомовної лексичної компетентності здобувачів мистецьких спеціальностей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Костик Є. В., Матієнко, О. С. Формування англомовної мовленнєвої компетентності у процесі підготовки фахівців нефілологічних спеціальностей. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 72, 221-226. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/72.44>
- [2] Шестакова О. А. Формування лексичної компетентності студентів засобами автентичних відеоресурсів. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2020. № 3 (101). С. 137-141.
- [3] Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник / О. Бігич та ін.; за заг. ред. С. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
- [4] Council of Europe. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. – Cambridge : Cambridge University Press, 2001. – 273 p.
- [5] Маркіна О., Мельник С., Новіков О. Методика формування іншомовної лексичної компетентності за допомогою читання літератури мовою оригіналу. *Наукові записки. Серія "Психолого-педагогічні науки"* (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя). 2024. №3. 108-117. <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2024-PP-3-108-117>
- [6] Савченко Н. М. Формування лексичної компетенції студентів мистецьких спеціальностей. *Педагогічні науки*. 2020. № 89. С. 112-117
- [7] Герасименко Ю. Формування іншомовної лексичної компетенції у майбутніх фахівців. *Наукові записки БДПУ. Сер.: Педагогічні науки*. 2022. Вип. 3. С.249–255. DOI 10.31494/2412-9208-2022-1-3-249-255
- [8] Рейда О., Івлева К., Гулієва Д. Використання автентичних матеріалів у процесі викладання англійської мови студентам-філологам. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка*. 2019. Т. 3. № 23. С. 133–138.
- [9] Pujola J.-T. CALLing for help: Researching language learning strategies using help facilities in a web-based multimedia program. *ReCALL/ 2002*. 14(2), pp. 235-262.
- [10] Матієнко О. С., Колядич Ю. В., Бучацька С. М. English for Specific Purposes (Choreography): навчальний посібник для здобувачів СВО бакалавра спеціальності В6.03 Перформативні мистецтва (Хореографічне мистецтво). Вінниця: ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2024. 180 с.
- [11] Баб'як Ж. Використання матеріалів на заняттях ESP: Автентичні завдання чи традиційні підручники / Ж. Баб'як, Л. Джиджора, О. Перенчук. *Освітні обрії*. 2019. № 1(48). С. 12-16.
- [12] <https://www.youtube.com/watch?v=j1st0TOFoAA>
- [13] Winke, P., Gass, S., & Sydorenko, T. The Effects of Captioning Videos Used for Foreign Language Listening Activities. *Language Learning & Technology*. 2010. Вип. 14(1), С. 65-86.
- [14] Buchatska S., Zarichna O., Matiienko O., Khurtenko O. Enhancing media literacy skill building in pedagogical universities: Our view and experience. *East European Journal of Psycholinguistics*. 2024. Т. 11, № 1. С. 47-63

DEVELOPMENT OF FOREIGN LANGUAGE LEXICAL COMPETENCE OF ARST STUDENTS THROUGH AUDIOVISUAL INTERNET RESOURCE

Matiienko Olena Stepanivna

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Foreign Languages Department
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
Vinnytsia, Ukraine
ORCID ID: 0000-0002-4007-3437
e_matienko@ukr.net

Buchatska Svitlana Mykhailivna

Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor, Foreign Languages Department
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
Vinnytsia, Ukraine
ORCID ID: 0000-0001-6063-5858
svitusik@gmail.com

Abstract. The article examines the significance of using audiovisual Internet resources in the development of foreign language lexical competence among students of art specialties. It explores the theoretical foundations of forming foreign language lexical competence, which includes mastery of general and professional vocabulary, the ability to perceive, reproduce, and appropriately use lexical units in professional and social communicative situations. Lexical competence is understood as a component of communicative competence, encompassing knowledge of lexical units and the ability to apply them in relevant communicative contexts. Special attention is given to the use of authentic audiovisual Internet resources, particularly the YouTube platform, which provides students with access to videos with subtitles, interviews, and practical demonstrations, promoting listening skills, vocabulary expansion, and the acquisition of cultural norms of the target language environment. In the context of teaching students of art specialties, especially in the performative arts, the importance of mastering professional vocabulary

is emphasized, including terms, styles, techniques, and culturally marked expressions, as well as the development of visual-auditory thinking. At the practical level, the use of video materials in the textbook “English for Specific Purposes (Choreography)” is substantiated. These materials help choreography students acquire professional vocabulary, observe its use in real situations, develop audiovisual thinking, and integrate knowledge from other disciplines. Types of exercises for video materials are proposed: pre-viewing (lexical-predictive), while-viewing, post-viewing, lexico-grammatical, and contextually communicative tasks, which contribute to the systematic development of both receptive and productive language skills.

Keywords: foreign language lexical competence, audiovisual Internet resources, English for Specific Purposes (ESP), art specialties, authentic materials, YouTube platform, professional terminology.

References (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Kostyk Ye. V., Matienko O. S. Formuvannya anhlomovnoi movlennievoi kompetentnosti u protsesi pidhotovky fakhivtsiv nefilolohichnykh spetsialnosti. *Innovatsiina pedahohika*. 2024. Vyp. 72, Pp. 221-226. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/72.44>
- [2] Shestakova O. A. Formuvannya leksychnoi kompetentnosti studentiv zasobamy avtentychnykh videoresursiv. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka*. 2020. № 3 (101). S. 137-141.
- [3] *Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka : pidruchnyk / O. Bihych ta in.; za zah. red. S. Nikolaievoi*. Kyiv : Lenvit, 2013. 590 p.
- [4] Council of Europe. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Cambridge : Cambridge University Press, 2001. 273 p.
- [5] Markina O., Mel'nyk S., Novikov O. *Metodyka formuvannya inshomovnoi leksychnoi kompetentnosti za dopomohoyu chytannya literatury movoyu oryhinalu*. *Naukovi zapysky. Seriya "Psykhologo-pedahohichni nauky (Nizhyns'kyi derzhavnyi universytet imeni Mykoly Hoholya)*. 2024. №3. 108-117. <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2024-PP-3-108-117>
- [6] Savchenko N. M. Formuvannya leksychnoi kompetentsii studentiv mystetskykh spetsialnosti. *Pedahohichni nauky*. 2020. № 89. S. 112-117
- [7] Herasymenko Yu. Formuvannya inshomovnoi leksychnoi kompetentsii u maibutnikh fakhivtsiv. *Naukovi zapysky BDPU. Ser.: Pedahohichni nauky*. 2022. Vyp. 3. Pp. 249-255. DOI 10.31494/2412-9208-2022-1-3-249-255
- [8] Reid O., Ivlieva K., Huliieva D. Vykorystannia avtentychnykh materialiv u protsesi vykladannia anhliskoi movy studentam-filoloham. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk. Pedahohika*. 2019. T. 3. № 23. S. 133-138.
- [9] Pujola J.-T. CALLing for help: Researching language learning strategies using help facilities in a web-based multimedia program. *ReCALL/ 2002*. 14(2). Pp. 235-262.
- [10] Matienko O. S., Koliadych Yu. V., Buchatska S. M. *English for Specific Purposes (Choreography): navchalnyi posibnyk dlia zdobuvachiv SVO bakalavra spetsialnosti V6.03 Performatyvni mystetstva (Khoreohrafichne mystetstvo)*. Vinnytsia: VDPU imeni Mykhaila Kotsiubynskoho, 2024. 180 p.
- [11] Babiak Zh., Dzidzhora L., Perenchuk O. Vykorystannia materialiv na zaniattiakh ESP: Avtentychni zavdannia chy tradytsiini pidruchnyky. *Osvitni obrii*. 2019. № 1(48). Pp. 12-16.
- [12] <https://www.youtube.com/watch?v=j1st0TOFoAA>
- [13] Winke, P., Gass, S., & Sydorenko, T. The Effects of Captioning Videos Used for Foreign Language Listening Activities. *Language Learning & Technology*. 2010. № 4(1), Pp. 65-86.
- [14] Buchatska, Svitlana; Zarichna, Olena; Matiienko, Olena; Khurtenko, Oksana. Enhancing media literacy skill building in pedagogical universities: Our view and experience. *Skhidnoevropeyskyi zhurnal psykolinhvistyky*. Lutsk: Volynskiy natsionalnyi universytet imeni Lesi Ukrainky. 2024. T. 11, № 1. Pp. 47-63